

Відомості з діяльності партизанки в Надвірнянському повіті
від 19.VII.- 3.VIII.43.

3 дня 18 на 19.VII.большевицькі партизани вступили до надвірнянського повіту, до села Росільної, стрінулися з опором зі сторони шуцполіції. Партизани заскочили німців і закидали гранатами колону авт в числі окол 40 штук, при чому було вбитих 17-ох німців. В тому самому часі, коли партизани провадили бій в Росільній, то перші стежі були в Солотвині.

В Саджаві партизани поділилися на дві групи: одна пішла на Росільну, а друга на Дзвиняч. В цей спосіб вдалося партизанам перейти в скорому темпі такі села: Росільна, Дзвиняч, Заріче, Солотвина. Друга група перейшла крізь такі села: Росільна, Космач, Кривець, Яблінка, Крички. Ці обидві групи злучилися разом в Маняві.

В Дзвинячі спалили партизани копальню воску та нафтовий шиб, в Яблінці спалили шиб, та розпустили резервуар ропи, між Солотвиною а Зарічам спалили міст на Бистриці, в Солотвині спалили тартак, млин, станиця укр. пош. /де згорів забитий німець/. Крім цього в Солотвині здемолювали пошту, зрабували всі склепи, забрали від цивільного населення багато худоби та одягів, забрали з молочарні 18000 кг. масла, та здемолювали машини.

Зі Солотвини переходили до Маняви і тут провадили бій з німцями, які почавши від Солотвини бомбардували цілий час похід партизан. Партизани дізнали втрат: розбито їм табор в Маняві, біля 150 фір разом з кіньми і худобою, яку забрали від людей, та провадили в гори.

Найтяжчий бій був між Манявою, Битківом а Бухтинцями. Німці хотіли охоронити Биткі перед знищенням, що їм зрештою не вдалося. Партизани ж вдерлися більшою групою до Биткова та господарили там цілий день. В Биткові спалили 7 шибів, зрабували конзум та магазин з обувю, спалили газон лінарів, зістрілили 2 нім. літаки.

Дальше перейшли на Бухтівець, Пасічну, Зелену, по дорозі висадили всі мости зрабувавши надлісництво, лісничівки в Пасічній та Зеленій, та Бавдінет в Зеленій та Рафайлові. З Зеленої пішли на Рафайлову, де обрабували село /магазин і коні/, вернули до Зеленої і через Зеленичку горами дійшли до гір Добосанки і Полянці. Звіттам перейшов командант Колпак з групою окол 600 людей на Мадярщину /27.VII.43р./

Групу, яка залишилася оточив Вермахт, Татарський Легіон та Шуцполіція і провадить дальший бій.

Дня 2.VIII.43 р. партизанській групі вдалося виїти з перетопя з гралиці Ярмче-Зеленаті, та прорвалися на присідки Луг та Дабіжня де цього дня провадився бій через цілий день. Німці уживали літаків, які відігравали чи не найважливішу роль, бо наземні війська не відважилися запускати в ліси на бій.

Партизани склалися з: 1. регулярної армії /ок. 2000/ з командірами, політруками, комісарами, 2/ цивільної банди, в які склад входили поляки, жиди, німці, мадари, румуни та дезертири.

Зброя у них пршорядна: автомати, важкі скоростріли, протитанкові гармати гранатомети, /флякартилерія, автоматичні зенітки/, гранати та іншу піхотну зброю. Мають радіостанції на давчі та відбірні, при допоміж яких інформувть партизан і населення. Партизани, які переходили через села поводилися зразково з населенням та ширили свою пропаганду.

Такий факт: Політрук в розмові з фєрвальтером Бавдінету сказав: "відколи ми получили крупних союзників, Гітлер нас не розіб, ми Англії не довіряємо, нас Сікорський теж перехитрив і зробив договір з СССР, зажадав з вишєвєдєних створити 150 000 польську армію, яку пізніме хотів перекинути в Т-єгер. чи Туреччину, а потім диктував нам границі Польщі, а ми його зате пук і Сікорського нет".

На приказ Сталіна побідні партизанки мають перейти цілу Європу та бити окупантів з заду.

По переході Колпака з груп на Мадярщину замічається в осталих задовання на душі, та внутрішні заворушення /антисемітизм прм. надаєть жидам їсти, стріляють між собою/. На підставі цього можна вносити, що і Німцям їх дається їх розбити.

На опущенім партизанами в терені, який заняли нім. переважно Пасічна,

204
389

Зелена, Рафайлова, німці тероризувать українців, мовляв, вони співпрацюють з бандами. Безпідставні арешти свідоміших селян. Розстріляли: Зелена трьох людей, Насічна двох. До цього причинилися поляки, фольксдойчі. Німці забирають селянам кури, масло, яйця і не платять за це.

При цьому поводяться з населенням в жахливий спосіб, б'ють, замикають беруть на тортури /15 людей з Зеленої, пізніше випустили/. Населення до німців наставлене ворожо, до тієї міри, до коли б повернули партизани, половина пішла б з ними. Партизани дуже часто ділили зрабовані харчі між селян, і спеціально добре з ними поводитися.